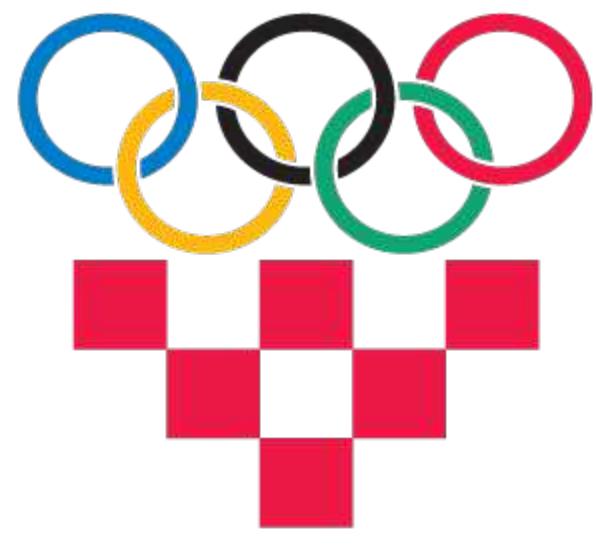

Olimp

Hrvatski olimpijski odbor
Croatian Olympic Committee

Broj 57 / prosinac 2015.

ISSN 1331-9523

OLIMPIJSKE NADE:
Valentina Gustin

DRUŠTVO I ŠPORT
Genetski poboljšani športaši

OLIMPIJSKE LEGENDE:
Luko Vezilić

ŽENE I ŠPORT:
Istanbul ska konvencija

*Veliki dan
hrvatskog
športa*

8 Veliki dan hrvatskog športa
Pogled prema Riju

12 Olimpijske nade
Valentina Gustin

16 Olimpijske legende
Luko Vezilić

20 MOO
Izbor domaćina za OI

24 Nastanak modernog športa
Biatlon

29 Prilog
Povijest hrvatskog športa

42 Društvo i šport
Genetski poboljšani sportaši

46 Znanost i šport
Sinergija športa i zdravstva

50 Športska terminologija
Od goalballa
do bacanja čunja

Za nakladnika:

Josip Čop
Hrvatski olimpijski odbor
Trg Krešimira Čosića 11, 10 000 Zagreb

Glavni urednik:

Ante Drpić

Urednica priloga Povijest Hrvatskog športa:
Ana Popovčić

Uredništvo:

Saša Ceraj, Ante Drpić, Gordana Gačeša, Radica Jurkin, Siniša Kraljević, Jura Ozmeć, Ana Popovčić, Nada Senčar

Producija:

M 14 d.o.o (Jet-set magazin)
Preradovićevo 23, 10 000 Zagreb

Oblikovanje i prijelom:

Marin Stojić

54 Žene i šport Istanbulška konvencija

56 Internet Športska medicina

60 Publicistika Hrvatske športašice na Olimpijskim igrama

62 Od Olimpa do Olimpa Međunarodna izložba športske fotografije

Prijevod:
N. T. Dalma d.o.o.,
Medveščak 13, Zagreb

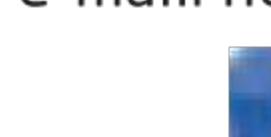
Tisk:
Denona d.o.o.
Marina Getaldića 1
10 000 Zagreb

Naklada:
2000 primjeraka

Olimp je
časopis
Hrvatskog
olimpijskog
odbora.

www.hoo.hr
e-mail: hoo@hoo.hr

sportska
Hrvatska

Poštovani čitatelju,

kao i obično, kraj godine rezerviran je za podvlačenje crte, svođenje računa i zaključaka. Kad se to radi s hrvatskim športom, svaki put iznova prepuni smo razloga za zadovoljstvo. Pa je tako bilo i na izmaku 2015. godine.

Brojke često puno toga govore, pa ih nikako ne treba preskočiti. Naši su športaši tijekom 2015. na 671 održanom natjecanju (svjetska i europska prvenstva, svjetski i europski kupovi, Europske igre i druga službena međunarodna natjecanja) osvojili čak 382 medalje – 116 zlata, 128 srebra i 138 bronci te zabilježili još 390 plasmana od četvrtog do osmog mesta. Brinuli smo se o sto olimpijaca u Projektu OI Rio (40 evidentnih), o njih sedamnaest u Projektu Pjongčang gdje će se 2018. održati Zimske olimpijske igre, o 266 športaša u Razvojnim programima te o 59 trenera u Razvojnim programima za trenera, što sve zajedno čini brigu o gotovo 450 športaša i trenera.

Realizirali smo 22 programa Aktivne zajednice, te 24 programa „Od športske škole do Olimpijskih igara“. Održali smo 14. Olimpijski festival dječjih vrtića u 47 gradova uz prisustvo 15.823 djece koja se, eto, uče sportu već u toj dobi, susrećući se tako prvi put s nazivima kao što su olimpijac, Olimpijske igre, olimpijske vrijednosti...

Na zadnjim Igrama u Londonu osvojili smo rekordnih šest odličja (tri zlatne, dvije srebrne i jednu brončanu). Na Igrama u Riju koje su pred vratima prognoziraju nam još veći broj medalja. Bilo bi to, naravno, izvanredno, ali osobno bih bio sretan da ponovimo londonski broj medaljaša...

Nadam se da će u dolazećoj godini biti više razumijevanja za šport, što znači i više novaca, jer bjelodano je da se radi o djelatnosti koja najviše i najbolje promovira Republiku Hrvatsku. Nužno je da našim športašima omogućimo uvjete rada barem približne onima kakve imaju športaši u većini zemalja u okruženju. U ime stručnih službi HOO-a, športašima, trenerima i svima ostalima koji vole šport, kao i svim čitateljima Olimpa, želim sretnu i uspješnu 2016. godinu.

Glavni tajnik Hrvatskog
olimpijskog odbora

Secretary General of the
Croatian Olympic Committee

Josip Čop, dipl. oec.

Dear Reader,

As usual, the end of the year is booked for drawing the line, reckoning and conclusions. When this is applied to Croatian sports, once and again we have many reasons to be satisfied. Therefore, the same happened at the end of 2015.

The figures often speak a lot, and they cannot be skipped. During 2015, our athletes have participated at 671 competitions (European and World Championships, World and European Cups, European games and other official international competitions), they have won even 382 medals - 116 gold, 128 silver and 138 bronze medals and achieved more than 390 placements in positions from fourth to eighth place.

We were taking care of hundred Olympians in the Rio Olympics Project (40 evident), seventeen of them in the Pyeongchang Project, the place where the Winter Olympics shall take place in 2018, of 266 athletes in the Development programs and of 59 coaches in the Development programs for coaches – altogether of almost 450 athletes and coaches.

We have realized 22 Active community programs and 24 programs "From sports school up to the Olympics". We have held the 14th Kindergarten Olympic Festival in 47 cities in the presence of 15,823 children who are practicing sports already at that age, providing them thus the first touch with terms such as Olympic, Olympics, Olympic values...

At the last Games in London, we have won a record six medals (three gold, two silver and one bronze medal). Concerning the Olympics in Rio that are ahead of us, people predict us an even larger number of medals. Of course, it would be excellent, but I would be very, very happy to repeat the number of medalists from London...

I hope that in the upcoming year there will be more understanding for sports, which means more money, because it is clear that this is an activity that promotes Croatia the most and in the best way. It is essential to provide to our athletes the working conditions at least similar to those that the athletes in most countries around us have.

On behalf of the professional services of the Croatian Olympic Committee, I wish all the athletes, coaches and everyone who loves sports, as well as all the readers of Olimp, a happy and successful 2016.

Struka je slijepa bez pisane riječi

Piše: MARIJANA MIKAŠINOVIC

Internetske stranice Hrvatskoga društva za sportsku medicinu Hrvatskoga liječničkog zbora postoje od početka 2014. godine, a zamišljene su kao stručna potpora članovima Društva, lijećnicima, specijalistima medicine rada i športa. No, posjećuju je i drugi sudionici i partneri u športu, poput Hrvatskoga olimpijskog odbora, nacionalnih i lokalnih športskih saveza, športaši te roditelji mlađih športaša

Hrvatsko društvo za sportsku medicinu zastupa interese športske medicine u natjecateljskom športu, ali i u rekreativskoj i zdravstveno usmjerenoj športskoj aktivnosti

Među predstavnicima 29 nacionalnih saveza olimpijskih sportova, ujedno i članova osnivača Hrvatskoga olimpijskog odbora 10. rujna 1991. godine, bio je po jedan predstavnik Hrvatskoga društva sportskih novinara, danas Hrvatskoga zbora sportskih novinara, Sekcije za sportsku medicinu Hrvatskoga liječničkog zbora, danas Hrvatskoga

društva za sportsku medicinu i Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, danas Kineziološkog fakulteta. Sekciju za sportsku medicinu predstavljao je ortoped i doajan naše športske medicine, dr. Marko Pećina, dugogodišnji urednik Hrvatskoga športskomedicinskog vjesnika koji je 2015. godine obilježio 30. obljetnicu izlaženja.

Hrvatsko društvo za sportsku medici-

nu (HDSM) Hrvatskoga liječničkog zbora (HLZ) iskoračilo je 2014. godine i u internetsku sferu, svjesno da je prisutnost na mreži danas biti ili ne biti. O dosadašnjim iskustvima i dalnjim planovima razgovarali smo s doc. dr. sc. Vladimirom Ivančevom, specijalistom medicine rada i športa i predsjednikom HDSM-a te s Daliborom Veberom, specijalistom medicine rada i športa, potpredsjednikom HDSM-a i voditeljem internetske stranice sportskamedicina.hr.

- Internetske stranice Društva

u ovom obliku postoje od početka 2014. godine, a ideja je nastala 2013., otako djeluje sadašnje vodstvo Društva. Potpredsjednik Društva Dalibor Veber preuzeo je zadatku dizajna i stvaranja stranice koja je dosad dobila niz pohvala i pozitivnih kritika vezanih uza sadržaj, dizajn i uređenje - kaže Ivančev.

Kako je pokretač stranice HDSM, stručno društvo pri HLZ-u, stranica je predviđena kao stručna potpora članovima Društva, lijećnicima, specijalistima medicine rada i športa, kao i drugim lijećnicima koji djeluju u športu. No, stranicu posjećuju i drugi sudionici i partneri u športu, poput Hrvatskoga olimpijskog odbora, nacionalnih i lokalnih športskih saveza, športaši, roditelji mlađih športaša. U interesu je Društva i da postane dio internetske platforme nacionalnoga servisa vijesti HOO-a, Sportska Hrvatska.

Na stranicama će uskoro, dozajemo od predsjednika Ivančeva, biti objavljena i interaktivna mapa s popisom ovlaštenih lijećnika za pregledne i zdravstvenu skrb o športašima s adresama i kontaktima. U planu je i otvaranje osobnih profila na kojima će lijećnici predstavljati svoju stručnu djelatnost, uže specjalnosti, dodatne vještine, sklonosti, odnosno sve ono što u granicama svojih specijalnosti i ovlasti mogu ponuditi korisnicima.

Kad je riječ o posjećenosti stranica, Veber kaže kako su im dostupni putem usluge Google Analytics, ali da dosad nisu ulazili u ozbiljniju analizu:

- Naime, naša je stranica još uvijek u fazi razvoja, pa se ne želimo opterećivati brojkama - važniji nam je sadržaj. Trenutačno, najčešći su korisnici lijećnici, članovi Društva za koje je stranica ponajprije i kreirana. Dakako, nadamo se da će se s vremenom, ciljanim sadržajima, naš utjecaj proširiti i na ostale interesne skupine uključene u šport.

Dr. Marko Pećina je, još za 20. obljetnicu izlaženja Hrvatskoga medicin-

skošportskog vjesnika, citirao izjavu: „Bez pisane riječi, struka je slijepa“. Danas je to i te kako primjenjivo na internet, potvrđuje nam i dr. Ivančev:

- Internetska je komunikacija danas neizostavna, usudit ću se reći i ravno-pravna s izravnim kontaktom. Kada sam 2013. godine izabran za predsjednika HDSM-a, pojavila su se pitanja kako ću iz Splita voditi Društvo koje je, kao i sva druga administracija, smješteno u Zagrebu. No, u internetskom su dobu takve dvojbe bespredmetne, pokazatelj nesnaženja u modernim civilizacijskim procesima. Kolega Dalibor Veber je iz Osijeka, a posljednjih sedam mjeseci profesionalno boravi i radi u irskom Dublinu. No, svakodnevno odlično surađujemo bez obzira na fizičku udaljenost.

Vladimir Ivančev, govoreći o korisnosti interneta, otvara još jednu temu:

- Javna komunikacija putem weba, objavljuvanje informacija, komentara i stavova, nosi odgovornost napisanoga i izrečenoga jer je to dostupno cijelom svijetu. No, korištenjem spoznaja ute-meljenih na činjenicama i znanstvenim osnovama, ovakav oblik komunikacije postaje najmoćnije sredstvo širenja misli i ideja, kako zbog brzine protoka informacija, tako i zbog dostupnosti svim korisnicima. Zahvaljujući tome, više nam nisu nužni skupi i organizacijski zahtjevni kongresi. U vrijeme kada su putni troškovi visoki, a vremena za putovanje sve je manje, iz svoga doma ili ureda imamo uvid u najnovija posti-gnuća u znanosti i struci, komuniciramo i raspravljamo s kime god želimo, uz minimalne troškove i neznatan gubitak slobodnog vremena.

U uvodnom obraćanju na stranici

Društva, predsjednik Ivančev najavio je iskorake - od sekcije za športsko-rekreacijsku medicinu i športsku prehranu do dijetoterapije. Koliko se od toga uspjelo realizirati?

- Multidisciplinarnost je od početka bila jedna od bitnih programskih odrednica sadašnjeg vodstva HDSM-a. Specijalisti medicine rada i športa i specijalisti športske medicine nositelji su toga procesa, jer oni su jedina struka unutar medicinskih specijalnosti koja je na razini primarne zdravstvene zaštite izravno i isključivo usmjerena športašima i ostalim korisnicima svih oblika tjelesnih aktivnosti. U takvom odnosu, Društvo vidimo kao tijelo koje će objediniti i dati organizacijsku, stručnu i znanstvenu podršku svakome tko, sukladno kvalifikacijama, usmjeranjima i djelovanju može

Hrvatski športskomedicinski vjesnik, čiji je izdavač Hrvatski olimpijski odbor, obilježio je 2015. godine 30 obljetnicu izlaženja. Časopis su 1985. godine, kao Košarkaški medicinski vjesnik, pokrenuli vršni liječnici i znanstvenici Radovan Medved, Marko Pećina i Ivo Vidović, da bi se u njemu objavljivali prilozi iz naše športske medicine, kao i relevantni znanstveni i stručni radovi iz športske medicine koji su objavljeni u svijetu. Časopis je do 2001. godine kao glavni urednik vodio prof. dr. sc. Marko Pećina, a naslijedila ga je prof. dr. sc. Branka Matković

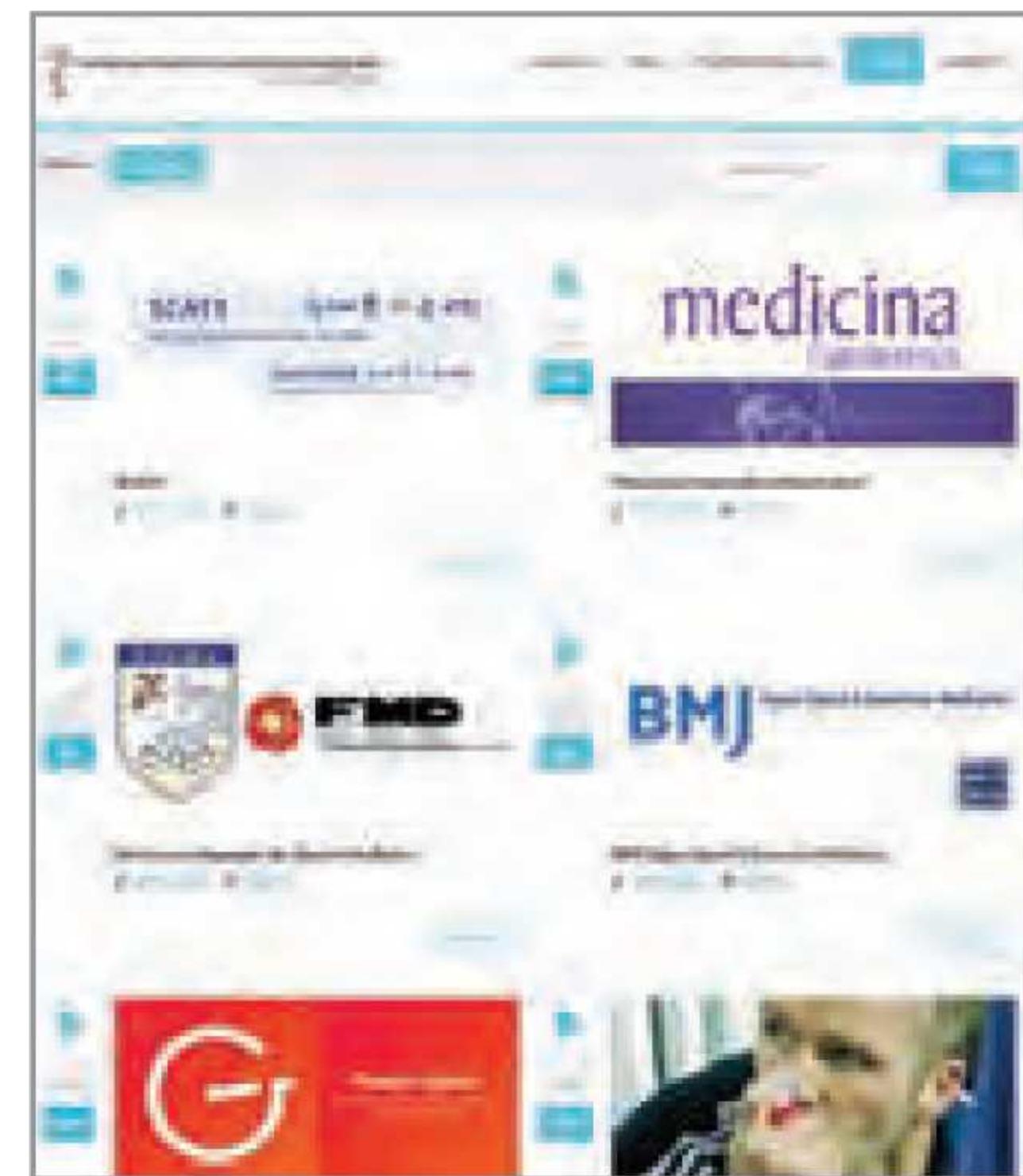
[www.sportskamedicina.hr/novosti/
Edukacija zauzima znatan dio
internetskih stranica Hrvatskog društva
za sportsku medicinu \(desno\)](http://www.sportskamedicina.hr/novosti/Edukacija-zauzima-znatan-dio-internetskih-stranica-Hrvatskog-društva-za-sportsku-medicinu-(desno))

- na multidisciplinarnim osnovama - razvijati i unaprjeđivati zdravstvenu skrb o športašima. Pritom pod športašima ne podrazumijevamo samo one na natjecateljskoj razini, nego i djecu, rekreativce, korisnike rehabilitacijskih i kineziterapijskih programa i slično. Jedan od otežavajućih čimbenika je ograničena mogućnost djelovanja drugih "neliječničkih" struka unutar HLZ-a i njegovih sastavnica, no pokušat ćemo, surađujući sa zainteresiranim stručnim i znanstvenim subjektima, premostiti organizacijske teškoće. Multidisciplinarnost ostaje, u svakom trenutku, jedna od glavnih smjernica Društva. Deklarativno su ovakve izjave poželjne i popularne, no u praksi se, nažalost, susrećemo sa stalnim administrativnim, ali i subjektivnim problemima. Organiziranje takvih sekcija podrazumijeva pridržavanje određenih programskih, stručnih, znanstvenih, etičkih i moralnih standarda koje HDSM pokušava zastupati.

Brojne slične internetske stranice

Facebook stranica Hrvatskoga liječničkog zbora

su, poput ove, informativne i okrenute edukaciji. Razmišljaju li u HDSM-u o organizaciji webinara kao jeftinije varijante stručnih skupova i seminara?

- Stranica jest primjenjiva i za to, kao što se vidi u dosadašnjim aktivnostima HDSM-a na webu, no otežavajuća je okolnost ta što su najaktivniji članovi HDSM-a u najproduktivnijoj profesionalnoj i obiteljskoj dobi, tako da im ostaje relativno malo vremena za veću aktivnost na internetu. No, taj ćemo problem pokušati riješiti animacijom i uključivanjem većeg broja članova u internetske aktivnosti - kaže Ivančev.

Online edukacija nije mogućnost, dodaje Veber, ona već jest budućnost:

- Razvija se streljivo i vjerojatno će u godinama koje dolaze snažno utjecati i dramatično mijenjati klasične oblike učenja. Iako ima mnogo prednosti, kao i nedostataka, činjenica je da vrhunska sveučilišta sve više testiraju granice online komunikacije ne bi li utvrdila

cjelokupan potencijal. Sukladno tomu, razvijaju se i moćne edukacijske platforme, poput Courserae, koje surađuju s vrhunskim sveučilištima i organizacijama u cijelom svijetu te nude različite *online* tečajeve.

I Međunarodni olimpijski odbor shvatio je taj potencijal te je prije nekoliko godina pokrenuo vlastiti dvogodišnji *online* diplomski program iz športske medicine, završetkom kojega polaznike nagrađuje diplomom iz športske medicine, dodaje Veber:

- HDSM planira slijediti ove moderne trendove i prenijeti još više svojih aktivnosti na internet. U početku bismo se ograničili na organizaciju kratkih *online* sastanaka, koji bi bili predviđeni za manju skupinu ljudi, poput članova Upravnog odbora HDSM-a. Ako bi se to pokazalo praktičnim, jeftinim i jednostavno izvedivim, pokušali bismo organizirati i stručne sastanke za sve članove Društva. U svakom slučaju, svjesni smo da je budućnost u *online* edukaciji i odlučni smo u tome da pratimo svaki napredak na tome polju, ali u skladu s našim ograničenim mogućnostima.

Kad je već riječ o edukaciji, pitamo dr. Ivančeva je li se razmišljalo o povezivanju s trenerskim udrugama. Društvo sigurno može pridonijeti povećanju osnovnih medicinskih znanja trenera, posebno mlađih kategorija športaša, ne samo u natjecateljskom nego i u rekreativnom športu:

- Po mojim iskustvima i saznanjima, veza s trenerima, njihovim udrugama i športskim savezima zasnovana je na osobnoj razini. Nekolicina nas su redoviti predavači na kineziološkim fakultetima u Zagrebu i Splitu te stručnim studijima za športske trenere. Određeni je broj kolega aktivan na lokalnoj ili široj razini u svojstvu liječnika u klubovima, tako da se i na taj način ostvaruju stalni kontakt i komunikacija.

Problem je u društvenoj i stručnoj podijeljenosti gdje se liječnici drže zasebno u svojim stručnim krugovima, treneri i športski djelatnici u svojim, a u biti smo jedni bez drugih u određenoj mjeri beskorisni, a značajno i neučinkoviti. HDSM u tom segmentu nastoji povezati sve interesne skupine, no to je, očito, dugotrajan i težak proces.

Društvo je najavilo i širenje na društvene mreže. Pitamo predsjednika Ivančeva kako je to zamisljeno, kome bi se obraćali na, primjerice, Facebooku? Stranica krovne udruge Društva, HLZ-a, ima profil na Facebooku s dosta zanimljivih objava,

ali vidljivost nije velika. Može li se to promjeniti?

- Širenju na društvene mreže teško se oduprijeti, no ako želite zadržati visoku razinu stručnosti, odgovornosti i etičnosti, nameće se kriteriji koji su u opreci s nekontroliranom količinom informacija i izjava kojima društvene mreže obiluju. Kada na društvenim mrežama pogledamo u kojem smjeru može otici neka, u početku vrlo ozbiljna rasprava, zapitamo se o svrsi. O pokretanju profila na Facebooku, ili nekog sličnog, raspravljavali smo prije dvije godine, no ubrzo smo postali svjesni niza prijetećih i vrlo vjerojatnih teškoća. Tko je taj kome će se dati ovlasti administratora-moderatora i koji će u jednom trenutku podvući crtlu i reći „dosta“ kada procijeni da je rasprava otišla u neželjenom smjeru? Na kojoj će se osnovi primati članovi grupe?

Osim spomenutih, nameće se i pitanje tko bi imao vremena baviti se time:

- Aktivnost administratora ubrzo bi počela uzimati znatan dio vremena. Tko to od nas, ako ozbiljno radimo svoj posao, imamo obitelji i dnevne obvezе može izdvojiti toliko vremena za društvene mreže? Tu smo negdje stali... Naravno, kako vrijeme nosi promjene i mi ćemo se prilagođavati trenutku i zahtjevima budućnosti. Ipak, kriterij stručnosti, odgovornosti, moralnosti i etičnosti uvijek će biti ispred potrebe za fizičkom prisutnošću na društvenim mrežama.

Pitanje o aktivnosti na društvenim mrežama uvijek je povezano s novcem, što nam potvrđuje i Dalibor Veber:

- Sve su aktivnosti vodstva i članova HDSM-a na volonterskoj osnovi. Sredstva kojima Društvo raspolaže simbolična su. No, danas to teško možemo navesti kao opravdanje za neaktivnost, jer živimo u vremenu kada je mnoge plemenite projekte moguće realizirati s relativno malo novca, što možemo zahvaliti upravo internetu i mogućnostima koje nam pruža tehnologija. Ipak, danas svima kronično nedostaje slobodnoga vremena.

Stoga je svaka naša želja da unaprijedimo djelovanje Društva već u početku ograničena vremenom koje možemo uložiti u planirani projekt, a društvene su mreže žive onoliko koliko im se vremena posveti.

Uzimajući u obzir ta ograničenja, okrenuti smo aktivnostima koje smatramo prioritetnima, a u ovome trenutku to je uspostava kvalitetnog i održivog sustava kontinuiranog nadzora zdravlja športaša. ●

At service of athletes' health

The website of the Croatian Sports Medicine Society of the Croatian Medical Association - sportskamedicina.hr - exists since the beginning of 2014, and it was designed as technical support to the members of the Society, physicians, specialists in occupational medicine and sports. However, the website is visited by other participants and partners in sports as well, such as the Croatian Olympic Committee, national and local sports federations, athletes and young athletes' parents.

The website will soon offer an interactive map with a list of authorized physicians for checkups and medical care of athletes, along with their addresses and contact information. This plan comprises also the registration of personal profiles, where the physicians will be able to present their professional activities, industry determined specialization, additional skills, preferences and everything they can offer the users within their specialization and competence.

Online education is also one of the priorities of the Society that - well aware of the fact that the future lies in online education - intends to be more active on the internet and carefully monitor any progress in this field, in accordance with its possibilities.

When it comes to further expansion to social media, which is hard to resist, the Society points out that it will adjust to the requirements of the future, but the criteria of competence, responsibility, morality and ethics will always be more important than the need for physical presence in social media. The establishment of a quality and sustainable system of continuous supervision of athletes' health shall always have the priority.

(Marijana Mikašinović)